

GIDS OVER

HET JODENDOM

VOOR DE GEZONDHEIDSZORG

SAMENVATTING

Sjabbat en joodse feestdagen

Bepaalde elementen kunnen het gedrag van sommige Joden tijdens de Sjabbat verklaren, over het algemeen:

- Praktiserende Joden zullen geen verklaringen willen schrijven of documenten willen ondertekenen;
- Praktiserende Joden mogen niet telefoneren.

Om meer te weten te komen over de specifieke kenmerken van de bekendste Joodse feestdagen die het meest zichtbaar zijn in de openbare ruimte, nodigen wij u uit om de brochure te lezen die is gemaakt in het kader van het JCA-project.

Voeding

○ In ziekenhuizen is er niet altijd een koosjere optie. Praktiserende Joodse patiënten zullen daarom de neiging hebben om voedsel te eten dat door bezoekers wordt aangeboden of specifiek aangeboden voedsel (bijvoorbeeld fruit).

○ Met betrekking tot medicatie citeren we een [document van het Universitair Ziekenhuiscentrum van Toulouse](#):

"Gelatine (varkensvlees) dat als hulpstof voor veel medicijnen wordt gebruikt, is in principe gedenatureerd en daarom getolereerd. Een medicijn dat via injectie, verband, infuus enz. wordt ingenomen en niet via de mond wordt geconsumeerd, mag worden gebruikt, zelfs als het verboden producten bevat. Niet-koosjere medicatie "met een aangename smaak" en/of die alcohol (siroop) bevat, moet worden vermeden, tenzij essentieel en zonder equivalent. Tijdens Pesach mogen in theorie geen producten worden geconsumeerd die één van de vijf niet aanbevolen granen bevatten (tarwe, gerst, spelt, rogge, haver), tenzij dit essentieel is voor de gezondheid. (...) er is een specifieke [gids voor koosjere medicijnen](#) beschikbaar per post of online, de [MEDIEL-gids](#)".

Relatie tot het lichaam en fysieke interacties

○ Eén van de eerste dingen die een jood moet doen zodra hij wakker wordt, is zijn handen wassen. Daarom hebben sommige Joodse mensen een klein bakje met water in een grotere lege bak aan het voeteneind van hun bed (zo kunnen ze hun handen wassen zonder alles nat te maken).

Sommige Joodse mensen passen regels toe bij interactie met mensen van het andere geslacht (als ze niet getrouwd zijn). Dit zijn enkele voorbeelden die zich kunnen voordoen bij interactie met praktiserende Joden:

○ Sommige praktiserende Joden hebben liever geen lichamelijk contact met het andere geslacht.

- Sommigen praktiseren Joden geven er de voorkeur aan niet alleen in dezelfde kamer te zijn met iemand van het andere geslacht. Het is niet altijd nodig dat er een derde persoon aanwezig is, de deur op een kier laten staan is meestal voldoende.

Ondanks alle regels die sommige Joodse mensen willen volgen, komt het leven op de eerste plaats en als het om een gezondheidskwestie gaat en/of iemand in gevaar is, dan zullen deze regels genegeerd worden.

Gebeden

- In sommige ziekenhuizen worden meditatieplaatsen ter beschikking gesteld van patiënten.
- Wanneer iemand bidt, kan die zichzelf niet altijd onderbreken of met andere mensen communiceren. Als dat het geval is, is deze persoon pas een paar minuten later beschikbaar.
- Bovendien zal men zich naar het Oosten (Jeruzalem) richten. In dit geval zal men zich meestal met het gezicht naar bijvoorbeeld een muur richten, omdat het belangrijk is dat niemand voor een biddend persoon langs loopt.
- Bij het bidden is het voor sommige Joodse mensen ook relatief gebruikelijk om van voor naar achter of links naar rechts te bewegen.

Geboorte

- Sommige praktiserende echtparen geven er de voorkeur aan om het geslacht van de baby vóór de geboorte niet te weten.
- Het is doorgaans de moeder van de zwangere vrouw die haar vergezelt naar de verloskamer, en niet de toekomstige vader.
- Eén van de meest gevolgde religieuze praktijken door de overgrote meerderheid van de Joodse wereldbevolking is die van de besnijdenis (briet mila). Deze vindt plaats wanneer de baby acht dagen oud is, of zo snel mogelijk daarna als het kind zwak is. De besnijdenis wordt uitgevoerd door een speciaal opgeleide persoon, mohel genoemd.

Bar mitswa/bat mitswa

- Op 13-jarige leeftijd worden jongens erkend als volwaardige volwassen leden van de gemeenschap en dit is wanneer ze hun bar mitswa (letterlijk "zoon van bevel") vieren. De vrouwelijke tegenhanger is de bat mitswa, waarmee het jonge Joodse meisje haar religieuze meerderheid op de leeftijd van 12 jaar bereikt.
- Vanaf deze leeftijd voelen sommige praktiserende Joden zich niet op hun gemak bij fysiek contact met het andere geslacht.
- Ze willen misschien niet in dezelfde kamer zijn als een andere patiënt van het andere geslacht. Het is gebruikelijk dat twee mensen van het andere geslacht alleen in dezelfde kamer zijn. Als ze alleen in dezelfde kamer zijn, moet er altijd een raam of deur open of op een kier staan. Dit kan ingewikkeld zijn als er twee patiënten van het andere geslacht bij betrokken zijn. Bovendien, als een arts of verpleegkundige van het andere geslacht alleen is met de patiënt, zou het op prijs worden gesteld als deze aanbiedt om de deur op een kier te zetten.

Begravenis en rouw

Wanneer een Jood overlijdt, is het van essentieel belang dat het lichaam te allen tijde met uiterste zorg en respect wordt behandeld. Er zijn speciale regels voor het voorbereiden van het lichaam op de begrafenis :

- Het is essentieel dat er zo min mogelijk interactie met het lichaam is ;
- Eén ritueel is de opschik van de overledene, die doorgaans wordt uitgevoerd door iemand van hetzelfde geslacht ;
- Het lichaam mag voor de begrafenis nooit alleen gelaten worden;
- Begravenissen moeten zo snel mogelijk na het overlijden plaatsvinden, vaak dezelfde dag;
- Autopsies zijn volgens de Joodse wet niet toegestaan, buiten waar dit wettelijk vereist is. In de Joodse traditie moet het lichaam na overlijden terugkeren naar de aarde. Daarom is crematie ten strengste verboden in orthodoxe gemeenschappen. Dit geldt ook voor geamputeerde ledematen. Sommige Joodse mensen kunnen vragen om geamputeerde ledematen terug te krijgen, indien mogelijk ;

○ Actieve euthanasie is ten strengste verboden in het Jodendom. Passieve euthanasie staat meer ter discussie. Afhankelijk van de stroming van het Jodendom, de familie en de gezamenlijke rabbijn (als de familie besloten heeft een rabbijn in te schakelen om hen te adviseren), kunnen de standpunten uiteenlopen ;

○ Zelfmoord is ten strengste verboden in het Jodendom (met bepaalde uitzonderingen). Een verzoek om begeleide stervenservaringen wordt traditioneel niet geaccepteerd. In sommige gevallen, wanneer het lijden echter generatiegebonden, te groot, of verbetering niet meer in zicht is, dan zou er bijvoorbeeld een uitzondering kunnen worden gemaakt.

Genetische en trauma

○ Antisemitisme kan de fysieke en mentale toestand van patiënten sterk beïnvloeden, of het nu gaat om persoonlijke (intimidatie, mishandeling, micro-agressies etc.) of lichamelijke trauma.

○ De Shoah had ook een enorme impact op het Joodse volk in termen van trauma. Dit collectieve trauma beïnvloedt de direct betrokken persoon (overlevende, verborgen kind, etc.) of hun naasten. In feite kunnen zij de gevolgen hebben ondervonden via de getraumatiseerde persoon (ze kunnen bijvoorbeeld ook getraumatiseerd zijn door het gedrag van die persoon), of door een generatietrauma.

○ Bovendien heeft het Joodse volk zijn eigen genetische ziekten en elk diaspora heeft zijn specifieke kenmerken. Als u toegang wenst tot een document met de genetische ziekten en hun prevalentie in de verschillende Joodse diaspora-groepen, [klik hier](#). Wat de Joodse diaspora betreft, omvat dit document Asjkenazische Joden (diaspora van Oost-Europa), Sefardim (diaspora van Noord-Afrika en het Midden-Oosten, sommigen geven echter de voorkeur aan de term Mizrachim).

○ Er bestaan ook talloze onderzoeken naar een verband tussen geestelijke en lichamelijke ziekten en Joodse diaspora.

Als u meer gedetailleerde informatie wilt over de gebruiken van Joodse mensen, nodigen wij u uit om de brochure die daarover geschreven is te lezen.

